

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 7/59 เดือนเมษายน ปี 2559

ความสบายในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้อง

Comfort in Gynecological Patients after Abdominal Surgery

อรทัย, พย.บ., B.N.S.

พรธณี, พย.บ., B.N.S.

อวยพร, ส.ม., M.P.H.

บทคัดย่อ:

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ความสบายในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้องครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงและเพื่อเปรียบเทียบความสบายในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้องครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมง กลุ่ม ตัวอย่างเป็นผู้ป่วยนรีเวชที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้องในช่วง 24 - 72 ชั่วโมง ที่รับการรักษาในหอผู้ป่วยนรีเวช โรงพยาบาลสงขลา นครินทร์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ศาสนา สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 2) แบบสอบถาม ความสบาย ได้รับตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.94 และตรวจสอบ ความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัย พบว่า ความสบายในผู้ป่วยหลังผ่าตัดครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.22$, S.D.=0.32, $\bar{X}=3.15$, S.D.=0.34, $\bar{X}=3.26$, S.D.=0.36) ตามลำดับ ความสบายทั้ง 3 ช่วงเวลามีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยความสบายช่วง 48 ชั่วโมง น้อยกว่าระยะอื่นๆ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรพัฒนา กิจกรรมการพยาบาลด้านการลดอาการท้องอืด แน่นท้องที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ป่วยหลังผ่าตัดมีความสบายทุกช่วงเวลาหลัง ผ่าตัด

ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ประชากรที่ศึกษา เป็นผู้ป่วยหญิงที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้องทางนรีเวชใน 24- 72 ชั่วโมง ที่รับการรักษาในหอผู้ป่วยนรีเวชโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง กำหนด เกณฑ์คัดเข้าได้แก่ ผู้ป่วยนรีเวช ที่มารับการรักษาโดยการผ่าตัดช่องท้องผ่านทางหน้าท้อง ในระยะหลังผ่าตัด 24-72 ชั่วโมง แรก รู้สึกตัวดี สามารถติดต่อสื่อสารด้วยวิธี พูด อ่าน ฟัง และเขียนได้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตร ของทาร์โร ยามาเน (ฮานินทร์ ศิลปจารุ, 2548) ที่ระดับ 0.05 จำนวน 130 ราย เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน 2555

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความสุขสบายของคอลคาบา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นรีแพทย์ อาจารย์พยาบาลและพยาบาลชำนาญ การพิเศษแผนกสูติรีเวชกรรม เป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.94 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วย ที่ลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย ตรวจสอบความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84

การดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยผู้วิจัยทำหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยข้อมูลจากการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น เมื่อกลุ่ม ตัวอย่างให้ความยินยอม คณะผู้วิจัยอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม และให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง การวิจัยครั้งนี้เก็บ ข้อมูลสมบูรณ์ได้ 125 ราย จากจำนวนตัวอย่าง 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.15 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางรายมีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ คำนวณความถี่และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสุขสบาย และ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความสุขสบายใน 24 48 และ 72 ชั่วโมงด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แบบวัดซ้ำ (repeated measures ANOVA) หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ทดสอบความแตกต่างราย คู่ด้วยวิธี บอนเฟอรอนี (Bonferroni technique)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การศึกษาครั้งนี้ ถึงแม้ว่าความสุขสบายโดยรวมของผู้ป่วย ผ่าตัดอยู่ในระดับมาก แต่ในวันที่ 2 หลังผ่าตัด พบว่า ความสุขสบายลดลง ดังนั้นพยาบาลควรจัดกิจกรรมการพยาบาลเพื่อผู้ป่วยมีความสุขสบายเพิ่มขึ้น เช่น กิจกรรมการพยาบาล เพื่อลดอาการแน่นอึดอัดท้องให้แก่ผู้ป่วยมากกว่าที่เคยปฏิบัติเป็นประจำ การให้เวลากับผู้ป่วยช่วงที่ไม่มีญาติมาเยี่ยม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ป่วยหลังผ่าตัดมีความสุขสบายทุกช่วงเวลาหลังผ่าตัด
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติในการพยาบาลผู้ป่วยในระยะเวลาหลังผ่าตัด 48 ชั่วโมงเพิ่มเติม เช่น การลด อาการท้องอืด แน่นท้องในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้อง การให้เวลากับผู้ป่วยให้มากขึ้น

อรทัย ชยาภิวัฒน์, พรรณี ระวิบรรณ และ อวยพร ภัทรภักดีกุล. 2558. ความสุขสบายในผู้ป่วยนรีเวช หลังผ่าตัดช่องท้อง. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : 2(2); 50-58.